

humour, diu el Dr. Wynne que li va tocar d'exercir amb un altre ajudant que havia après l'obstetrícia "venent paraigües i bastons pels carrers" i que les pacients estimaven força. "En efecte—exclama el conferenciant—a moltes de les malalties que havien mort d'infecció puerperal els hauria agradat de segur de veure el seu nom en llurs làpides mortuòries."

Aquest deplorable cuadro acaba en iniciar-se l'associació dels metges culminada en la fundació de la *British Medical Association*, que ennoblí l'exercici de la professió i millorà la situació i la condició dels metges.

La força de la B. M. A. es mostrà puixant en plantejar-se la qüestió de l'Assegurança Sanitària Nacional, una llei que pogué modificar en moltes parts a benefici dels metges. Si el projecte de llei s'hagués aprovat tal com estava redactat, la classe mèdica hauria caigut en esclavatge i s'haurien perpetuat les condicions d'abans. Modificat el projecte primitiu per virtut de l'associació mèdica, amb tot i els seus defectes, la llei, a criteri del Dr. Wynne, ha elevat la professió mèdica exercida a base de contractes i conductes, i ha ennoblit la condició del pràctic. L'única objecció que se li pot fer és que ha fracassat en no alliberar el metge de la tirania de receptor la corresponent medecineta. No s'ha fet res per educar el públic i el pràctic que depengui de l'assegurança i no prescriví una ampolla de qualsevol medicina, veurà minvar els seus clients, cosa que igualment passa amb la clientela particular quan hom tendeix a fer obra educativa. Tal és la superstició, que dels tres quarts de milió de lliures esterlines que es despenen en drogues i medicines, mig milió és diner llançat quan no contraproductiu.

En parlar dels altres factors que contribueixen a modificar profundament la pràctica privada, assenyala la moderna i inevitable dependència del metge en el laboratori per tal d'establir el diagnòstic. Això fa que les classes acomodades s'allunyin del metge aïllat, per anar a cercar diagnòstic i tractament fet per un agrupament de metges especialistes, sobretot en els hospitals d'iniciativa privada. Per altra part els serveis organitzats per l'Estat, directament, o mitjançant les corporacions públiques locals, han sofert un canvi enorme i s'orienten de manera que cada dia

tindran una acció més directa en la pràctica privada oferint-li més dificultats.

"El resultat de la revolució industrial—afirma el Dr. Wynne—fou de crear una riquesa inospitada i promoure un enorme creixement de la població. El que fou generalment una població agrícola, repartida en una ampla àrea i organitzada en viles i poblets rurals, que vivia dels mercats i dels petits oficis, de sobte es convertí en un procés aglomerador. Les ciutats industrials cresquen com la mala herba. La demanda de treball barat, àdhuc de treball infantil, era inexhaurible. Qualsevol que posseïa uns pocs metres quadrats de terreny en el veïnatge d'una indústria, va construir-hi una casa. No hi havia restriccions en l'explotació de la pobresa per la riquesa. Hi havia qui barbotejava sobre la "santedat de la vida humana", bo i sabent que homes, dones i criatures eren molt més barats que els naps, i collita que creixia sola, sense que ningú se n'hagués de preocupar. A mitjans del segle dinovè, les condicions arribaren a ésser tan espantoses i el nombre de defuncions tan alarmants, que la nació s'adonà de la necessitat d'ocupar-se seriosament d'aquest problema."

I així fou com vingueren les lleis de protecció obrera i es començaren a apuntalar els fonaments de la legislació de sanitat pública, es milloraren les condicions higièniques de les ciutats i viles, hom protegia la infància i la maternitat, prescriví la inspecció i protecció de substàncies alimentàries; hom denuncià i aïllà les malalties infeccioses, regulà la construcció, etc., etc.

En començar el segle corrent, l'esperit del moviment sanitari públic sofrí un canvi marcat, i la gent demanà que els Municipis dirigissin més l'atenció a l'individu. Així s'iniciaren les campanyes contra la tuberculosi, contra la mortalitat infantil, etc. I després de la guerra l'atenció pública es girà vers el perill veneri, i fou municipalitzat el tractament. Conjuntament són de remarcar la inspecció mèdica de les escoles, l'impuls donat a la construcció de cases higièniques a poc cost, els nous estudis sobre alimentació per endegar el raquitisme, etc., etc., conjunt de coses que demostra—com diu Sir George Newmann—que el centre de gravetat de la higiene pública ha anat desplaçant-se del medi a l'individu, i aquest